

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

1, Ioan 4, 7—8.

REPRIVIRI ASUPRA ADUNĂRII EPARHIALE

Adunarea eparhială întrunită în sesiune ordinară și-a deschis cu toată solemnitatea seria ședințelor tradiționale Duminecă în 30 Mai c.

Biserica catedrală a fost cercetată pe lângă publicul localnic obicinuit și de cele mai marcante persoane din viața noastră bisericească și socială. Din toate părțile Eparhiei au venit fiii ei aleși răspunzând convocării noului lor Arhiepiscop și Părinte, ca alături de el, strâns uniți în gând și dorințe să-și dea tot obolul priceperii și muncii lor sincere.

Slujba arhierescă săvârșită de P. S. Sa părintele Episcop Nicolae Colan asistat de consilierii eparhiali Dr. Seb. Stanca și Laur. Curea, apoi protopop prof. L. G. Munteanu și Alex. Baba pr. Ioan Goron, și Fl. Mureșanu, arhidiacon Dr. Ioan

Vască și diaconii V. Bogdan și A. Scurtu, cu răspunsurile date de corul mixt al episcopiei de sub conducerea dlui rector Dr. A. Bena, a fost adânc impresionantă.

Atmosfera de cucernicie și pietate creștină a fost potențată prin pătrunzătoarea invocare a ajutorului Duhului Sfânt rostită de P. S. Sa pentru luminarea și călăuzirea căilor bune în cursul desbaterilor.

Ziua I

Deschiderea Adunării s'a făcut la orele 12 în sala festivă din palatul episcopal, unde P. S. Sa a fost primit în unanime aplauze de simpatie și alipire. Vădit mișcat, ia loc la masa presidială ca să deschidă prima ședință în calitate de arhiepiscop și președinte.

Cuvântarea de deschidere.

Hristos a înviat,
Domnilor deputați,

Cu firească emoție mă văd pentru întâia oară încunjurat de Dvoastră, distinși fii ai neamului și devotați fii ai sfintei noastre Biserici, cari până anul trecut ați încunjurat cu dragoste pe vrednicul meu înaintaș, episcopul Nicolae Ivan, ajutându-l întru înțeleapta oblăduire a de Dumnezeu păzitei eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului.

Cu credincioasa Dvoastră împreună lucrare, neuitatul episcop a isbutit să dea o temeinică organizare acestei eparhii și așezămintelor ei isvorâte din tradiția șaguniană și să deschidă astfel drumul unei tot mai înfloritoare vieți bisericești pentru partea de miazănoapte a Ardealului desrobite. Pentru pilduitoarea muncă cu care și-a slujit Biserica și Neamul și pentru aureola cu care a știut să-și cinstească scaunul vlădicesc din care a păstorit, Biserica și Neamul îi va cinsti în veci amintirea, iar eu rog și cu acest prilej pe bunul Părinte

ceresc să-l așeze în locașul drepților Săi, rânduindu-i liniștea și odihna pe care în viața pământească nu și-a îngăduit-o.

On. Adunare Eparhială,

Orice om va privi cu ochi înțelegători și cu judecată dreaptă viața de azi, va trebui să constate că trăim o epocă de frământări, o epocă de lupte cumplite, în cari luptătorii sunt adunați sub steagurile oșezărilor credințe și ale diferitelor ideologii. Această luptă nu se dă pe țară, nici măcar pe continente, ci pe întreg rotogolul pământului. Impresionanta revoluție ce s'a produs după războiul mondial în mijloacele de comunicație n'a înlesnit numai transportul oamenilor, ci și transportul ideilor dintr-o parte a lumii în alta și astfel neghina sufletească, pe care o seamănă un nebun sau îndrăcit într'un colț al pământului, risipită de unda radiofonică în cele patru vânturi, răsare pretutindeni cu repeziciune uimitoare. Iată pricina pentru care orice val de nebunie spirituală, oriunde ar

fi stârnit el, amenință cu pustuirea sa întreaga oște omenească; de aceea întreaga oște omenească e datoare să se pună în gardă pentru a se apăra.

Dintre toate valurile de primejdii spirituale cari pasc astăzi cultura umanității, cel mai îngrozitor este de bunăseamă comunismul — apocaliptica fiară care cu suflarea ei de foc a pustit până acum două țări europene — una ortodoxă, iar alta catolică (asta ca să nu se trufească ramura creștinătății supuse papei).

Alte țări sunt primejdite să fie aprinse și ele de acelaș foc pustitor. Călăuzită de sfânta noastră Biserică strămoșească, nația românească și-a săpat adânci tranșee menite să-i apere sufletul cu toate bunurile lui, de otrava comunismului. Într'adevăr episcopatul ortodox al sfintei noastre Biserici — autoritate chemată să cărmuiască destinele duhovnicești ale nației românești — printr'o pastorală a sa a osândit comunismul ateu și criminal, chemând toată suflarea la luptă împotriva acestui cumplit vrăjmaș al lui Hristos și al culturii umane.

Aceeași osândă a rostit-o sfânta noastră Biserică și asupra francmasoneriei, tănuita organizație mondială care stă în slujba comunismului, fiind tot așa de primejdioasă ca și acesta.

La rând e a treia plagă — literatura impură, scrisul imund — care amenință sănătatea sufletească a tineretului nostru și care tinde să ne corciască tradiționala noastră cultură națională. Paznicii sănătății duhovnicești a neamului în frunte cu marele dascăl N. Iorga, ca și doftorii vigoarei lui trupești au purces la luptă și împotriva acestui vrăjmaș. Și cu ajutorul lui Dumnezeu el va fi biruit, iar tineretul nostru va fi păzit „întreg, cinstit și sănătos” — spre a spori cu avântul și cu râvnă sa glorioasă moștenire spirituală a neamului.

Dar Biserica n'a înțeles să

„Iubiților, să ne iubim unii pe alții, pentru că iubirea e dela Dumnezeu; și tot celce iubește, dela Dumnezeu e născut și cunoaște pe Dumnezeu. Cine nu iubește acela n'a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire.”

se mulțumească numai cu atitudinea oarecum negativă prin care a osândit comunismul și francmasoneria și literatura imorală, căutând să atragă luarea aminte a fiilor săi asupra primejdiilor de cari sunt amenințați, ci ea s'a afirmat masiv și ca o înțeleaptă călăuzitoare a neamului prin acel comunicat — dat de Sf. Sinod — care cuprinde un adevărat crez pentru viața obștească a nației românești. Comunicatul „Nihil sine deo” al Sf. Sinod cheamă pe fiii sfintei noastre Biserici la frățescă și jertfelnică împreună lucrare după povața Evangheliei Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, întru Care toți se cuvine să fim una și „fără de care nu putem face nimic.”

Într'adevăr în această credință s'au ostenit și s'au săvârșit înaintașii noștri, în această credință am răzbit noi la limanul învierii naționale și tot în această credință se vor izbăvi urmașii noștri în veacul de acum ca și în cel ce va să vină.

Constatăm cu bucurie, că părinteasca chemare colectivă a ierarhilor Bisericii ortodoxe române a găsit un viu răspuns în sufletul poporului credincios. Vestită de clerul nostru strădalnic ca și de mirenii noștri cărturari, chemarea a pătruns în sufletul celor mai largi pături ale credincioșilor luminându-i și însuflețindu-i.

Era și firesc să se întâmple astfel, căci niciodată nația noastră n'a fost mai însetoșată după cuvântul Evangheliei lui Hristos și al tradițiilor noastre naționale, decât este ea astăzi. Am avut prilejul să verific acest adevăr în cele două vizitații canonice mai îndelungate ce le-am făcut — una în Maramurăș și alta în Munții Apuseni — vizitații cari alcătuiesc cele mai luminoase și mai rodnice zile de propovăduire ale primului meu an de arhierescă păstorire.

Căutând să stămpărăm această sete duhovnicească am propovăduit noi înșine, — cei puși

să îndrumăm trebile bisericesti, și cu același gând am îndemnat la propoveduire și pe iubitul nostru cler, care ne-a ascultat îndemnul, chivernisind cu râvnă viața religioasă a poporului credincios din eparhia noastră.

Despre felul în care s'a desfășurat această viață în ultimul an veți lua cunoștință, Domnilor deputați, din rapoartele ce Vi le prezintă Consiliul nostru. Sunt convins că înțeleapta judecată și calda Dvoastre iubire față de sf. noastră Biserică ne va fi și de astădată un prețios ajutor întru tot mai buna îndrumare a trebilor noastre bisericesti.

Cu aceasta luminoasă convingere implorând binecuvântarea Părintelui ceresc asupra lucrărilor Adunării noastre eparhiale, declar deschisă sesiunea ei din anul 1937.

Impresia profundă ce a lăsat-o în sufletul auditorului — a fost evidentă, și această impresie a petrecut tot ansamblul cuvântărilor și desbaterilor.

Întrând în ordinea de zi, părintele consilier Dr. V. Sava citește apelul nominal la care și anunță prezența aproape toți deputații eparhiei. Prezența lor în număr impozant dă toată puterea de a delibera în mod valid asupra multiplelor chestiuni ce urmează a fi desbătute. Se aprobă și câteva cereri de concediu, justificate cu motivări ponderoase.

P. S. S. propune trimiterea unei telegrame omogiale din ședința Ad. Ep. M. S. Regelui Carol II la Sinaia, la care adunarea aderă cu însuflețire.

Se prezintă apoi din partea părintelui Dr. V. Sava rapoartele generale și speciale de Cons. Eparhial, cerând Adu-

nării Eparhiale să dispună repartizarea lor pe comisii, cari se vor întruni în ședință de lucru în aceeași zi la ora 4 p. m.

Fiind ora 1½, președintele ridică ședința, anunțând pe cea viitoare pentru ziua de Luni 31 Mai, ora 10 dimineața.

Ziua II

Raportul secției bisericesti.

După deschiderea ședinței din partea P. Sf. Sale, se dă cuvântul dlui deputat eparhial Dr. Aurel Baci, care în calitate de raportor al comisiei reliefează în raportul secției bisericesti progresul frumos realizat printr-o activitate bogată dezvoltată de diferitele organe și instituții eparhiale sub păstoria Episcopului Nicolae Ivan și în continuare sub înțeleapta conducere a P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan a cărui activitate și vigoare se resimte în toate ramificațiile vieții noastre bisericesti.

Trece apoi asupra evenimentelor și acțiunilor importante, dintre cari ne oprim asupra observației pâr. cons. Seb. Stanca privitoare la înlăturarea căsătoriilor mixte din ultimul timp, cu care se identifică și P. S. Sa arătând calea posibilă de îndemnare și evitare.

În continuare pâr. Dr. I. Vasca remarcă necesitatea încheerii căsătoriilor mixte la funcționarii publici în bisericile noastre.

Se constată cu bucurie progresul mănăstirilor „Sf. Ana” dela Rohia și „Sf. Elisabeta” din Cluj, atât pe teren religios cât și de asistență socială completând mereu cadrele cu persoane mai bine pregătite, cari vor putea face față mai ușor tuturor necesităților bisericesti ce se ivesc. Pentru desăvârși-

rea operei educative și instructive se va cere și concursul actualilor profesori de religie.

Adunarea revine asupra vechiului deziderat de a respecta repausul duminical de toate organele statului, punând capăt situației actuale ce nu mai poate dăinui.

Pâr. prot. S. Furdui cere sprijinul sincer al laicilor în diferitele ramuri ale propagandei religioase, cerând ca membrii organizațiilor bisericesti să nu facă parte din alte organizații secrete, ci să se înroleze ca frați în lupta luată contra organizațiilor distructive.

P. S. Sa remarcă propunerile dlui deputat Dr. V. Stanciu referitor la cimitire, arătând congruența rolului moralizator dintre biserică și cultul morților cari își împrumută și potențează puterea credinței și pietății. La propunerea dlui Dr. M. Moldovan se va întocmi un regulament de îngrijire. Tot în această legătură se va cere un reprezentant din partea bisericii în administrația județeană.

Secția culturală.

Dl deputat prot. prof. Dr. A. Buzdug, în calitate de raportor al comisiei semnaleză greutățile cu numirea de învățători ortodoksi în comune eminente ortodoxe. În școlile secundare se subliniază rolul educativ pe lângă cel instructiv ce cade în competența profesorului de religie. Se insistă în mod accentuat asupra educației religioase, ce se impune în mod imperativ în școlile de ucenici, cărora nu li s'a dat atenția cuvenită.

Cu vie satisfacție se ia la cunoștință publicarea Testamentului Nou în ediții mici portative și cu prețul de popularizare pentru școli și popor.

O plăcută impresie a făcut inițiativa P. S. Sale cu privire la aranjarea și augmentarea muzeului eparhial instalat în etajul II din Reședință, cu scopul de a cultiva gustul și aprecierea lucrurilor noastre bisericesti. În continuare se ia cunoștință despre începutul de publicare a unei serii de lucrări alese, sub conducerea P. S. Sale.

Secția economică.

Raportorul Dr. Laurian Gherman citind raportul general arată o situație financiară deplin echilibrată precum și faptul îmbucurător de sporuri remarcabile în plus, dobândite în urma unei chivernisiri înțelepte și din marimonioase fundațiuni mai noi. Dsa remarcă cu bucurie că și în actuala situație economică dificilă, donațiunile credincioșilor cresc. La numărul clădirilor bisericesti se adaugă mereu noi construcții de biserici, case parohiale și culturale.

Fundațiuni noi se realizează de oameni cu vederi și suflet excepțional, între cari se înscrie cu litere neperitoare cea a dlui Gheorghe Sion din Cluj și Dr. Vasile Covrig din Tg.-Mureș. Numele lor pe buze și icoana ființei în suflet o vor purta generațiile viitoare, cari se vor împărtași din rodul muncii și înțelepciunea ctitoriei dlor. În șirul acestor mecenazi se integrează cu vrednicie și ctitoria dlui Dr. Ioan Vescan dela Viișoara, care păstrează cu sfințenie firul legăturii de comuna sa natală pe care a înzestrat-o cu o monumentală biserică.

În fața acestor fapte dela sine grăitoare și profund creștinești, nutrim și noi aceeași bucurie și nădejde de viitor, exprimate de P. S. Sa. Urmează ca gestul și gândul ales să fie

FOILETON

Vechiul Testament și creștinismul.

Însă dovada existenței lumii supranaturale, și amestecului ei în lume — dovada necesității descoperirii divine față de om — inaplicabilitatea principiului evoluționist în senz raționalist, în materie de religie, răstoarnă concluzia negației revelației divine iar dacă există revelație, aceasta în primul rând trebuie să fie depusă în Vechiul Testament. Ce știm despre originea omului, despre raportul lui primar față de Dumnezeu, despre începutul păcatului în lume, despre promisiunea mântuirii, despre grija providenței, ca să se păstreze în lumea păcatului intactă ideea despre Dumnezeu, despre voința lui, despre necesitatea omului de a se mântui, dacă nu cunoaștem Vechiul Testament? Aci găsim toate adevărurile de bază pe care este clădit Noul Testament. Dacă omenirea n'a păcătuit, de prisos este venirea Mântuitorului. Dacă religia Vechiului Testament nu este revelată nici în Noul Testament nu avem o religie supranaturală.

Concluzia liberală cade și prin paralela din-

tre Vechiul Testament și oricari alte produse spirituale ale lumii antice. Niciunde ideea de Dumnezeu nu este atât de clară, percepțiile morale atât de categorice și superioare, formele cultice atât de cuprinzătoare și expresive. A le considera produsul unui popor, care trăiește sub influința celui mai cras politiceism, de un nivel cultural inferior multor popoare vecine și care de multeori se simte stânenit în mișcările sale de obligamentele acestor dispoziții religioase, este o absurditate. Pe fiecare pagină a Vechiului Testament vedem acea mână nevăzută, care călăuzește destinele omenirii după un plan înțelept, spre țintele finale. Fie în adâncul adevărilor cari uimesc, fie în universalitatea legilor și poruncilor, e vizibil același factor supranatural dela care emană.

Dupăce negarea inspirației divine a cărților Vech. Testament, rezultă cu necesitate din principiul liberal raționalist, că nu există supranatural, nici revelație divină; înseamnă că nici Noul Testament nu este o carte inspirată, nici aci nu găsim deopotrivă adevărurile divine. De aci concluzia: Mântuitorul nu este Dumnezeu, ci simplu om, un geniu, sau un răsărit — ori poate nici n'a existat. Figura lui legendară — produs al fanatismului creștin din primele secole. Principiile creștine — rezultat

al unei intense evoluții a vieții religioase europene, după căderea imperiului roman de apus. Astfel din concluzie în concluzie se tot populează haosul absurdităților liberale.

Pentru mulți adepți ai acestui curent e jenant a trage concluziile până la fine. A nega inspirația Vechiului Testament, mai merge, dar a avea aceeași atitudine față de Noul Testament, nu le vine la îndemână. Admițând inspirația Noului Testament devin necredincioși principiilor din cari se hrănesc. Și pentru a-și tăinui inconsecvența, caută să-și explice atitudinea față de Vechiul Testament din motive streine realității. Obiectează adecă acestei opere, că este pătrunsă de un duh absolut strein Noului Testament. Iar contrastul esclude izvorul comun: descoperirea divină. Duhul Vechiului Testament ar fi oglinda fidelă a sufletului poporului iudeu. Un Dumnezeu înfricoșător, care inspiră numai teamă în juru-i. Ființa lui înconjurată de mister. A-i rosti numele o blasfemie, a-i vedea fața e moarte. Binevoitor față de neamul iudeu, crud și nelindurat față de celelalte, împotriva-le deslănțue războaie necruțătoare. Dă legi în mijlocul tunetelor și fulgerelor. Amenință cu pedepse grele pe ceice le vor călca. Istoria confirmă că aceste nu rămân ceva gol. Mângăierile și promisiunile lui sunt prea

eternizat și prin semne vizibile ce-i poate onora, ca diplome de recunoștință și decorații speciale, propuse de păr. consilier *Seb. Stanca*.

La propunerea dlui deputat *Dr. E. Nicoară* se va avea în vedere pentru viitor ca în toate lucrările să se întrebuinteze munca brațelor și priceperii românești neutilizate azi în măsura disponibilului.

Raportul general.

Dl deputat *Dr. Ioan Mateiu* în calitate de raportor evoacă în cuvinte calde și bine simțite momentele hotărâtoare în viața bisericească a acestei Eparhii cari sunt momentele alegerii și aducerii P. S. Sale noului Părinte și Stăpân *Nicolae Colan*. Răscolind duioase sentimente arată roadele alegerii fericite inspirate cu adevărat de Duhul Sfânt chemat în ajutor, căci toate inițiativele și acțiunile înțelepte ale P. S. Sale sunt evidente și confirmă vrednicia în toate ocaziunile și pretutindeni, în manifestările noastre naționale și bisericești. În unanime aplauze ale Adunării Eparhiale exprimă omagiu de respect, grațitudine și sinceră alipire. Dsa exprimă apoi toată recunoștința și stima față de aleșii săi colaboratori consilieri eparhiali protopopi și preoți.

În aceste momente solemne Adunarea își aduce aminte și de capul bisericii noastre naționale, Î. P. S. Sa Patriarh *Miron* și la propunerea păr. deputat *Dr. Ioan Vască*, îi adresează o scrisoare omagială pentru succesul realizat în pregătirea de unire între biserica anglicană și ortodoxă. Urmează apoi trimiterea telegramelor de omagiu Î. P. S. Mitropolitului

Nicolae Bălan și dlor miniștrii *Victor Iamandi* și *Dimitrie Cancicov* drept semn de recunoștință pentru înalta înțelepciune, bunăvoința și sprijinul acordat la înzestrarea sf. așezăminte de cultură și viață duhovnicească cu sesiuni, precum și la noua încadrare a funcționarilor ecleziastici și preoți în legea generală de pensuni.

Pentru îmbunătățirea sortii preoților din Munții apuseni purtați la suflet de păr. deputat *I. Fodorean*, se va interveni la forurile competente pentru compensarea lor în lipsă de sesiuni disponibile printr'un echivalent corespunzător în numerar.

Fundațiunea *Gojdu* intrând în posesiunea națională se subliniază înființarea unui internat mare pentru tineretul din Cluj, care va ușura considerabil nevoile educației sale.

O problemă nelămurită fiind și actuala situație a pământului adjudecat bisericilor prin improprietățile lor, se propune exoperarea dreptului de întabulare cu drept de proprietate pe bisericile respective. — Această măsură ar rezolvi și nedumirile cu privire la impozite.

Comisiunea mai propune și sistemizarea unui post în plus de *consilier eparhial* pentru repartizarea și ușurarea rezolvirii multiplelor agende, cari zilnic se înmulțesc.

Scoala de cântăreți bisericesti dela Nușeni fiind în plină funcțiune, și cu șanse de rezultate satisfăcătoare așteptărilor bisericii noastre se ia spre știre, dând depline puteri Consiliului Eparhial pentru tranșarea diferitelor nevoi ce se vor isca în decursul anului.

Vicariatul misionar pentru părțile secuizate din Mureș, Odorhei, Ciuc și Treiscaune cu sediul în

Tg.-Mureș devine în urma acțiunii de readucere la matcă a acestor frați vitregiți de alte vremuri un imperativ al zilei. În urma noilor cereri pentru înființarea acestui vicariat se ia din nou în discuție. Dl deputat *Dr. E. Dandea* subliniază absolută necesitate a unui arhieru misionar în aceste părți, pentru ridicarea moralului și prestigiului bisericii și pentru a putea duce la bun sfârșit opera începută. Dsa asigură de tot sprijinul material pentru evitarea eventualelor greutăți ce s'ar ivi din aceste considerații. Pentru o cât mai fericită realizare a acțiunii începute, dl deputat *Dr. E. Nicoară* cere ca biserica să se identifice cu inițiativele luate de „Astra“, înrolându-se în șirul celor ce acționează.

Ziua III

După citirea și verificarea proceselor verbale asupra desbaterilor din ședințele precedente, se dă cuvântul

Comisiei financiare.

Dl deputat *Al. Bejan* expune în amănunte raportul comisiei asupra Bilanțului și tuturor operațiilor financiare ale Eparhiei, aflate toate în ordine. La fel urmează și proiectul de buget pentru anul 1937 care se aprobă în întregime, aflându-se bine chibzuit și echilibrat.

Fondul de ajutorare preoțesc.

Păr. consilier *A. Ludu* arată, că acest fond înființat dintr'o fericită inițiativă și administrat cu cea mai mare îngrijire pentru prosperarea și împlinirea misiunii sale a ajuns azi la o situație frumoasă.

În cei șase ani de existență și-a întins mâna de ajutor în 42 de cazuri familiilor rămase

în urma preoților decedați. Câte griji și necazuri apăsătoare n'au fost ușurate momentan! Cu toate acestea fondul dispune azi încă de 1,146.775 Lei numerar cari urmează să se investească în realități.

Problema pensiilor.

Revenind asupra acestei probleme de interes vital pentru preoțimea noastră, de data aceasta ni se oferă plăcuta ocaziune de a anunța că vechiul deziderat a ajuns — cu greu — dar a ajuns la țintă.

Tot păr. cons. *A. Ludu* raportează, că prin înțeleapta și insistenta intervenție a arhierilor noștri la locurile competente, precum și prin înțelegerea și bunele intenții manifestate cu toate ocaziunile de domnia miniștrii *V. Iamandi* și *Dimitrie Cancicov* urmează ca toți preoții pensionați după 1925 precum și actuali preoți și funcționari ecleziastici în funcțiune se încadrează în drepturile și obligațiile prevăzute în legea generală de pensii. Ei vor deveni membri de drept și de fapt a casei generale de pensii.

Chestiunea fiind spre finalizare, urmează să se mai împlinească ultimele forme de birou cu date și certificate necesare transcrierii.

În această chestiune Consiliul Eparhial a și luat toate măsurile de o cât mai grabnică centralizare de date punând la dispoziție formulare tipărite pentru ușurarea și grăbirea cauzei. Totodată stă la dispoziție cu sumele impuse de Stat pentru casa de pensii.

Aruncând o reprivire asupra situației în care se găsea această problemă în trecut și comparându-o cu prezentul, nu putem trece cu vederea rolul evident

puțin suprapământești, au un pronunțat caracter material. Obiectul grijei lui, e prea puțin individul, ci aproape permanent colectivitatea poporului.

Trimișii săi, profeții, tot pe atât de neîndurători și aspri.

Legea morală e la același nivel cu a celorlalte popoare contemporane. Iubire îngustă, ce nu depășește cadrul neamurilor de sânge, iar față de streini și dușmani, ură. Ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte; legea talionului aplicată integral. Poligamia — femeia e considerată o proprietate.

Legea ceremonială, plină de forme goale, proprii păgânismului. Cultul înălțimilor, jertfa animală, vegetală, ba chiar omenească.

Iată trăsăturile unei opere, față de care s'a făcut enorma greșală considerându-o inspirată.

Pusă alături de Noul Testament deosebirea Cerului de Pământ.

Dumnezeu creștin, un Dumnezeu absolut, care nu face deosebire între popoare. Un Dumnezeu al iubirii. Tată, care se îngrijește de fiii săi. Li se descopere pentru a-l cunoaște. Ia trup omenească în persoana lui Hristos, ne răscumpără din păcat prin jertfa pe cruce. Ne face cunoscută voința lui. Ne promite fericirea vecinică tuturor celor ce vor consimți a împlini voința lui.

Etica creștină: iubire nețărnută, iubire până la capabilitatea jertfirii de sine; milă, iertare, dreptate. În viața familiară puritate.

Cultul creștin: rugă adâncă și smerită, taine pline de puterea harică, preoție spirituală.

Acolo un despot, aci un părinte iubitor, — acolo cruzime și desfrâu, aci iubire și puritate, — acolo o castă preoțească beneficiară, tribut material, forme încălcite, — aci misiuna apostolică, putere harică transformatoare de suflete, și rugă purificatoare.

Foarte bine prinde această argumentare liberală scriitorul Th. Hoffmann în sinteza: „Demiurgul stăpânitor al lumii, Jahve Dumnezeuul mâniei vechiului legământ, legământul în care domnea dreptatea brutală și aspră, acel Dumnezeu dela Sinai dătător al legii sale în tunete și fulgere, nu poate sta alături, este de neasemănat cu chipul lui Dumnezeu, Dumnezeu Tatăl pe cum ni se descopere nouă în Noul Testament, cu chipul dumnezeului Mântuitor, Dumnezeului care în Hristos ni se revelează ca iubire“, (v. „Gott der Liebe — über beiden Bänden“, „Stimmen der Zeit“ Ian. 1937 pag. 232).

Firește astfel concepută motivarea are darul să inducă în eroare multe spirite mai puțin ini-

țiate în tainele sf. Scripturi.

Pe cât de neloială este atitudinea acestui grup față de principiile raționaliste, cari stau la temelul sistemului liberal, — tot pe atât de fals este înfățișat raportul dintre Vechiul și Noul Testament. Obiecțiunile ridicate împotriva Vechiului Testament sunt vădit tendențioase, întemeiate în bună parte pe inexactități și exagerări. Avem în Vechiul Testament un foarte bogat material documentar, prin care să le putem complectamente nimici.

Suntem în măsură a descifra corect spiritul, care domină în această operă, nu când pornim dela idei preconceptuate, — cum este cazul teologiei liberale, ci când ne apropiem de ea imparțiali, având în vedere numai adevărul.

Voind cu anticipație a găsi în el o viață religioasă-etică superioară, o vom găsi, — dinpotriva voind a descoperi contrariul, la fel suntem satisfăcuți. Voim a găsi un Dumnezeu despot, aspru, neîndurat, răsbunător, sângeos, pentru a documenta o anumită atitudine, ne reușește fără multă greutate, dar tot atât de ușor putem milita cu puternice argumente pentru o atitudine diametral opusă, pentru un Dumnezeu drept, înțelept, iubitor, etc.

(Va urma).

Prof. L. G. MUNTEANU

pe care l-a avut în această chestiune importantă părintele consilier *Andrei Ludu*, care de ani de zile și-a pus la contribuție toate forțele intelectuale, fizice și morale în toate împrejurările prielnice acestei chestiuni, ducându-o dela dorință cu contribuție de puteri unite la fapt împlinit. Cunoscându-i rolul important și în înființarea și chivernisirea fondului de ajutorare preoțesc, atât de folositor văduvelor și orfanilor, am crezut de bine să facem această mică subliniere.

Dintre celelalte probleme ce au urmat la desbateri mai relevăm propunerea p. consilier *Dr. Seb. Stanca* cu privire la școlile normale din Cluj cari

formează o continuare a vechilor pedagogii pentru învățătorii satelor, să treacă sub ocrotirea Episcopiei noastre pentru o educație cât mai fecundă sub raport religios-moral.

Ajungând la sfârșitul desbaterilor, P. S. Sa Episcopul nostru încheie prin o frumoasă cuvântare șirul ședințelor, exprimând în cuvinte calde cele mai bune urări de fericire și împărtășind membrilor Adunării și familiilor lor arhieresti și părintești binecuvântări. La acestea răspunde dl deputat *Dr. Ioan Vescan* profund emoționat, cum emoționați se despart cu toții, ducând în suflet icoana unei amintiri plăcute.

Pr. V. MATEIU

INFORMAȚIUNI

Catedrala Unirii. În vremea din urmă presa națională discută tot mai stăruitor chestiunea înălțării unei catedrale a unirii tuturor Românilor în București. Ideea aparține neuitatului Rege Ferdinand I. întregitorul de neam, care o propusese îndată după războiul Sf. Sinod, luându-se hotărârea zidirii ei în proporții monumentale. Locul nu era încă fixat, dar se convenise ca el să fie ales în apropierea Patriarhiei, cum ne arată o cruce de pe aleea ce urcă spre Parlament. Nevoi imediate și multiple de Stat n'au îngăduit realizarea acestui monument național, destinat să simbolizeze — potrivit tradiției voievodale — cea mai glorioasă biruință din istoria neamului românesc.

Acum, după ce în toate centrele țării s'au ridicat catedrale mărețe, e momentul să se înceapă de toți factorii cu răspundere, politici și bisericești, acțiunea însufletită pentru înfăptuirea gândului sfânt ce-a încălzit inima marelui Rege.

Congresul Oastei Domnului. Ca și în anii trecuți, va avea loc la Sibiu, de ziua Rusaliilor, congresul Oastei Domnului, organizat sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan. Mii de ostași din toate unghiurile țării au să fie din nou la Sibiu, spre a se întări în Duhul Sfânt, sub puterea rugăciunilor din Catedrală și a îndemnelor curate ce li vor da din partea mai marilor purtători de grijă. Se vor face cu acest prilej și procesiuni religioase. Nădăjduim că pacea și dragostea creștină va coborî din nou peste toți acești fii buni ai Bisericii noastre.

Pentru tinerimea universitară. Un comitet de inițiativă, constituit din personalitățile proeminente ale țării, în

frunte cu I. P. S. Patriarh Miron și dl Gh. Tătărescu, a hotărât înființarea „Asociației naționale de asistență universitară Regele Carol II-lea”. Un apel vibrant cere publicului o ofrandă pentru crearea fondului menit a servi la întreținerea de cantine, căminuri, clinici studențești și burse.

Apelul propune, ca în ziua de 8 Iunie, când se sărbăzește Restaurația, toți funcționarii țării să-și cedeze salariul pe o zi pentru copiii neamului.

Nădăjduim că frumoasa chie-mare va avea răsunetul dorit în inimile românești.

Danii frumoase. Parohia Valea Dosului, exprimă adâncă sa mulțumită, dlor *Ovidiu Radeș* deputat pentru suma de 5000 Lei, și *Iuliu Albin* notar pensionat pentru suma de lei 2000, datorite pe seama bisericii ortodoxe. Sunt gesturi creștine ce-i onorează adânc, îndemnând și alți intelectuali la asemenea jertfe alese.

Turneul nușiiului papal. Ziarele abundă în dări de seamă despre turneul nușiiului papal P. S. S. *Andrei Cassulo* prin Transilvania. Este un fapt nou, cu totul necunoscut la noi. Căci predecesorii Monseniorului *Cassulo* nu l-au prea practicat, și era normal să fie așa. Intr'o țară ortodoxă, însăși instituția nușiiului înseamnă ceva straniu, dar mi-te să mai vezi pe titularul ei colindând satele noastre, cu discursuri și primiri oficiale. Nușiiul este un reprezentant diplomatic al Vaticanului, și ca atare nu poate depăși anumite limite, respectate de înaintașii săi în România. Dacă totuși a pornit în propagandă catolică pe față, nu înseamnă că noi suntem datori s'o acceptăm cu brațele încrucișate. Avem toată condescendența pentru oaspeți, dar când ei ne provoacă, atunci suntem în dreptul nostru să ripostăm, cum s'a întâmplat în cazul *Marmaggi*. Ziarul „Telegraful Român” are dreptate

când se alarmează într'un frumos articol de fond.

Protest deplasat. Cetim în ziare, că la București P. E. N. clubul român de sub președinția dlui *Victor Eftimiu* a ținut o adunare generală, care a crezut că e la loc să voteze un protest împotriva arestării câtorva „scriitori” pornografi și a arderii cărților tipărite de ei. Ne mirăm mult de acest act deplasat, tocmai din partea unei societăți literare, care are datoria de a apăra înainte de toate sufletul neamului, în slujba căruia zice că-și pune talentul și condeiu. Or opinia publică, în frunte cu Academia Română, a condamnat fără apel pe inconștienții negustori de maculatură imorală.

Averea lui Rockefeller. Vestitul miliardar american, mort de curând în vârstă de 97 ani, a lăsat o avere fabuloasă de 885 miliarde Lei. Este interesant să aflăm, că printre beneficiarii ei sunt și funcționari români. Anume prin testament defunctul rezervă o jumătate de miliard pe seama funcționarilor dela *Societatea Româno-Americană, Standart-Oil și Vacuum-Oil*.

Dealțul faimosul bogătaş dăduse, pe când era în viață, sume însemnate pentru instituții de ocrotire socială din România, cari azi au ajuns la o frumoasă dezvoltare.

Mulțumită. În numele Consiliului parohial, al tuturor credincioșilor ca și al meu personal exprim și pe această cale dlui Ministru dr. *Valer Pop* pentru donațiunea clădirii, destinată de casă parohială în Zlatna, adânc simțita noastră recunoștință și mulțumită rugând pe bunul Dumnezeu să-i ajute ca să mai poată face încă multe fapte nobile de interes obștesc. Zlatna, la 31 Mai 1937.

Pr. Gh. Popescu, paroh ort.

BIBLIOGRAFIE

„Viața Ilustrată”, Anul IV, Nr. 6 Iunie 1937. Director: P. S. Episcop Nicolae Colan. Cluj. Abonament anual 200 Lei.

Acest număr cuprinde: Grigorie T. Marcu: Pentru o Românie tare, sau a doua restaurație; Pr. Ion Goron: Iisus și natura; Al. Străoneanu-Balaș: Rugă pentru Luminița și Spre Tine am nădăjduit (poezii); Gh. Vățășescu: Credință și cântec; Elena Stănescu: Prinso (poezie); L. Munteanu: Înălțarea Domnului; Il. V. Felca: Dumnezeu și sufletul în poezia contemporană; Dr. Ștefan Cio-roianu: Primăvară religioasă; Gh. Noveanu: Hoțul (poezie); I. Crăciun: Cartea românească în decursul veacurilor; Dr. Gh. Preda: Criza actuală și remediu ei; Gh. Noveanu: Cronică literară: Pe marginea cărților; Ioan Popa și S. S.: Cronică internă: Praznicul dela Zlatna. La Mănăstirea Brâncovenească. La propovăduire. Expoziția N. Brana. Cronică externă: Încoronarea regelui George VI al Angliei. Regele Victor Emanuel în Ungaria. „Contele Zep-pelin” mistuit de flacări. Viața veselă. Numeroase ilustrații.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

AVIZ!

Sunt invitați preoții Iosif Pop prot. Aiud, Ion Cociuban din Cluj, Savu Savu din M. Uioara, Iuliu Bălan din Blăjeni-de-sus, Teodor Ciurus din Caila, Leon Savu din Ciunga, Augustin Man din Colibița, Andrei Giurgiuca din Curtuiș, Pavel Picu din Dobric, Petru Nicola din Fizeș Sănpetru, Simeon Curea din Jimbor, Ion Radu din Lona, Teodor Herman din Mașca, Petru Pop din Panic, Octavian Hârșian din Șeulia, Aurel Nicoară din Rîșca-de-Munte, Ion Roșca din Sebeșul-mare, Teodor Nariță din Valea-verde să înainteze Consiliului eparhial până în 12 Iunie a. c. extrasul de naștere pentru toți copiii lor. În caz contrar li se șterge ajutorul familiar din state.

Consiliul eparhial.

Nr. 3805/1037.

Comunicat.

Aducem la cunoștință On. preoțimi comunicatul Sf. Sinod nr. 1612 cu îndrumarea ca să țină seamă de cele cuprinse într'nsul și să întrevină la directorii școlilor ca să-l respecte:

„Din informațiile primite, Societ. bibliă britanică a început să-și răspândească prin școli Noul Testament tipărit anul trecut în format mic și legat în pânză, oferit pe un preț derizoriu de 20 Lei.

Intrucât acest sistem de răspândire a Noului Testament constituie o metodă de propagandă sectară, căutând să pună în mâna tinerilor elevi ediții tendențioase și neautorizate, Vă rugăm să binevoiți a lua măsuri ca organele școlare să nu îngăduie pentru programa de religie decât Noul Testament ediția Sfântului Sinod.

Pe de altă parte ținem să Vă facem cunoscut că s'a urgentat prin Consiliul Central Bisericesc tipărirea Noului Testament în format mic.”

Cluj, la 26 Maiu 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 370/1937.

(18) 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia Călărași cl. II, din protopopiatul Turda, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar de Stat.
2. De locuință se va îngriji parohia. Deocamdată parohul va locui în fosta școală confesională.
3. Sesiune parohială 32 iug.
4. Stolele obișnuite.

Darea către Stat, județ și comună vor fi suportate de paroh.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele convenite se vor înainta Oficiului protopopesesc din Turda, în termenul fixat.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru și cu prealabila încunoștințare a Oficiului protopopesesc se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Turda, la 10 Mai 1937.

În înțelegere cu Consiliul parohial ort. rom. din Călăraș.

Iovian Murășianu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.